

UKRAINIAN LABOR NEWS

PRINTED AND PUBLISHED WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF MANITOBA, AT ITS HEAD OFFICE AND PLACE OF BUSINESS, AT THE CORNER OF PRITCHARD AVENUE AND McGRIGOR STREET, IN THE CITY OF WINNIPEG, MANITOBA.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

газета для робочого класу — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видає Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, зв'язане з Українським Рухом, на році вулиці Пritchard і Мек'гегор, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Редакція за оголошення не відповідає.

ПРАЦЮЮЧІ І ЇХ ГАЗЕТА.

"Радянське Село", харківська селянська газета, сигналу перерх 610 тисяч читачів. Харківський "Комуніст", велика щоденна газета, орган Комуністичної Партії (б) України — сигналу перерх 142 тисяч читачів. "Вісті", орган радянського уряду, має 110 тисяч читачів. "Комсомолец України", орган української революційної молоді, має 74 тисяч читачів. "Радянська Думка" на Шевченківщині (була Черкащина), округна газета — має 72 тисяч читачів. 103 газети, що виходять на Радянській Україні, розходяться одноорозово в 4 і пів мільйона примірників, з них 90 процент українською мовою.

Ці цифри пояснює не вимагають. Вони говорять ясно за себе до кожного, хто має розум. Вони відповідають тим "добродіям", які репетують, що на Радянській Україні немає волю слова.

Якого слова? Немає там волю контр-революційного слова. А слово, пролетарське, селянське — там відне, як ніде на світі. Зрештою і контр-революційні мають там волю слова. Осць взяти б хоч за приклад ефремівщину. І дано спромого з лави підсудних говорити до цілого світа. Радіо її принесли, поставили і сказали: говоріть, скільки влізе.

В Білгороді, столиці Югославії зараз судять 23-ох провідників хорватської селянської партії. Але вже на перше засідання суду нікого не впустили, крім кількох югославських кореспондентів та трох закордонних, розуміється, таких, "благороднолюбиві" яких запевнена. Суд не дозволив також робити записки із стенографічного звіту процесу.

Бо така "воля слова" по буржуазному.

Ми вертаємося до газети. Коли говоримо, що 610 тисяч українських селян читають свій центральний орган на Україні, то мусимо тут додати, що на Україні є 42 округи і в кожному з них є селянські округні газети, що кожна з них в середньому розходиться по 20 тисяч примірників. Що це нам каже? Це нам каже, що на Україні селяни читають вже газети. Про робітників, що мають десятки своїх газет — вже й не говоримо.

Ми хочемо тут говорити, як ми, українські робітники в Канаді, читаємо газети і які газети. Бо в Канаді також є воля друкованого слова. Навіть велика й широка воля. На вулицях великих міст не можеш з нею розминутися. Хлопці, обдери, замураїли, переймають вас хриплими голосами і пхають вам за "нікани" в руки твою волю, хоч на оберемки її береш.

Але скільки ріжного тріла у тій волі? Там вас перш всего годують вбивствами, грабжами, банкрутствами, переконами, бейс-болами, консервативно-ліберальними передвиборними кошками. Потім ріжним політичним міжнародними новинками, ганісаними в такому освітленні, що дилувиши їх робітників, сам того не помічаючи, затроне свій мизок.

"Укр. Голос", наприклад, користаючи з той воли преси, напише вам всі подробиці про розстріл Шумського, про арештування академіка Кримського, який зараз п'янує ефремівщину, як згангренований труп. Тож, може не довго прийдеється чекати, як петлюровський орган буде ще викликані того, за яким недавно так широк плакав. Бо ж в Канаді воля слова.

Тришки інакше та воля слова має значіння, коли говоримо про робітничу пресу. Тут не один може дописувач згадає "дегельним словом", коли побачити, як редактор "розчесав" його допис. А редактор мусить "чесати", мусить вишукувати езопівський стиль і зміст, коли бажає, щоб завтра робітнича газета не вдавляла отою "волею слова".

В тому то якраз суть, чому на Радянській Україні так росте й розвивається друковане українське слово. Бо воно пише те, чого робітників й селянщині потрібно. Бо воно нічого не замовчує і все називає його справжнім іменем. А в капіталістичних країнах треба робітників не тільки захохочувати передплачувати газету, але й вичити, як треба читати робітничу газету.

Справа це марудна, довга — але іншого виходу нема. Тому ми ставимо зараз ключ: робітники й фармери, передплачуйте, читайте й розповсюдуйте свою пресу!

Одинадцять літ ми вже це проповідуємо. Цими ключами організували ми вже передову армію читачів, які навчилися вже цінити друковане робітниче слово. Але цього ще мало. Наша армія мала ще. Мала вона ще в порівнянні до українського робітничого й фармерського населення Канади. Ту армію треба збільшити обов'язково. Без огляду на економічну кризу, на безробіття, на тяжкі умовини — її треба збільшити.

Хто її збільшить? Її може збільшити тільки та громада робітництва, яка організована, яка вже читає свою пресу. До вас, читачі, до вас організовані робітники й фармери, наші ключі: Поширюйте свою газету між новими читачами! Приєднуйте її нових передплачувачів! Ширіть її всюди, де ви живете й працюєте! Роблячи це — ви збільшите боєву революційну армію, передову стежу працюючої класи!

ДО ВСІХ ЧЛЕНІВ ТУРФДІМ І РЗТ!

Товариші! Ломбер енд Агрікулчурал Воркерс Індустріал Юніон оф Канада провадить зараз кампанію за збільшенням членства і за фінансовою підтримкою. Ми апелуємо до вас за співробітництвом, щоб допомогти нам організувати маси неорганізованих українських, польських і інших славянських робітників.

Теперішня ситуація між робітниками, замість поліпшуватися, з кожним днем стає гірша. Всюди робітники очікували літніх місяців з тою надією, що дістануть працю. Із заходу вони йдуть на схід, а ті на схід думають, як би тільки могли вони якимсь способом дістатися на захід, то знайшли б роботу.

Ми бачимо, що великий відсоток цих робітників — це іммігранти, які приїхали з країн центральної Європи. Ці іммігранти мають далеко меншу заробітну плату, як всі інші робітники. Вони не мають ніяких зв'язків з ніякою нашою робітничою організацією. Вони не мають поняття, в якій спосіб можна поліпшити свої обставини і як організуватися.

Неорганізованих робітників можна поділити на єдинокучні три групи:

- 1. Ті, які перебувають в містах і містечках в західних провінціях.
2. Ті, що перебувають в фармерських околицях і в майнерських центрах північного Онтаріо.
3. Лісові і перехідні робітники в таких центрах як Кокрейн, Садборн, Тіммінс, Порт Артур, Венквер і Вінніпег.

В містах і містечках Алберти, Саскчевану і Манітоби ми страчаємо переважно з робітниками з країн центральної Європи. Багато з них, наприклад в Едмонтоні, це робітники українці з Галичини. Дуже мало зробилося в тій справі, щоб наблизитися до цих робітників і пояснити їм, що їм і чому вони повинні до неї належати. Нашим обов'язком є заставити вище згаданих робітників подумати над своєю юнією. Через організування Ломбер енд Агрікулчурал Індустріал Юніон вони можуть цим робітникам добути кращих обставин праці, а так само зближати їх до таких організацій як ТУРФДІМ і РЗТ, де вони ввійдуть в зв'язки з іншими робітниками їхньої народності і зможуть, як українські робітники, взяти активну участь в праці на культурному і освітньому колі.

Будучи Ломбер енд Агрікулчурал Індустріал Юніон оф Канада — ви будете рівночасно ТУРФДІМ і РЗТ.

ком є притягнути їх бліше до робітничого руху. Де можна організувати юніоний локаль, ми повинні зібрати цих робітників і організувати такий. Де вже є організована мала група, там ми повинні помагати їй всіма своїми силами. Ці робітники мають дуже мало організаційного досвіду і потребують нашої помочі.

В фармерських округах знаходяться по більшій частині бідних фармерів, які мусять працювати для багатих фармерів, як також іммігранти, які прибувають зі старого краю і є зобов'язані працювати на фермах через кілька років за дуже низьку плату. Ці робітники працюють частинно на фермах, а частинно на залізничних дорогах. ТУРФДІМ і Секція Молоді ТУРФДІМ повинні формувати тимчасові юніоний локалі, щоб очисити доповнити цими робітниками, що притягають до фармерських околиць на жива.

Праця більшої частини цих робітників є сезонна. Вони працюють в лісових кемпах і в залізничних дорогах в певний сезон. Довкола Порт Артур і Форт Віг'ям тисячі робітників з центральної Європи працюють в фрейтових шарах, на залізничних дорогах, на екстра генках і по лісових кемпах. До цього часу дуже мало зроблено, щоб організувати їх в юнію.

Завданням класово свідомих робітників є заставити вище згаданих робітників подумати над своєю юнією. Через організування Ломбер енд Агрікулчурал Індустріал Юніон вони можуть цим робітникам добути кращих обставин праці, а так само зближати їх до таких організацій як ТУРФДІМ і РЗТ, де вони ввійдуть в зв'язки з іншими робітниками їхньої народності і зможуть, як українські робітники, взяти активну участь в праці на культурному і освітньому колі.

Будучи Ломбер енд Агрікулчурал Індустріал Юніон оф Канада — ви будете рівночасно ТУРФДІМ і РЗТ.

ВЕЛИЧЕЗНИЙ ЗДОБУТОК ТРУДЯЩИХ РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ.

Якийсь час тому, коротенька телеграма-блискавка зі столиці Казакстану Алма-Ату сповістила трудящих про нову величезну перемогу на фронті соціалістичного будівництва — закінчено будувати Туркестано-Сибірську залізницю — Турксиб.

З двох кінців — з півдня і півночі — почали будувати цей залізничний шлях завдовжки майже в півтори тисячі кілометрів. Дві групи будівників йшли з південної і північної — з революційним запалом, переборюючи нечувані труднощі, йшли крізь ліси, гори й річки на зустріч одна одній, беручи землю в залізо. Тепер біля мосту річки Куніб'ж вони зішлись і перший потяг, могутнім подихом, прорізавши одвічну тишу степів, перемагаво рушив вперед.

Що ж дає країні Рад Турксиб? Поперше, — він об'єднує багатими районами Середньої Азії з хлібним Сибіром. Радянська текстильна промисловість лише половиною сировини доставала з середини країни, решту ж доводилося купувати за кордоном, витрачаючи на це щороку 100 мільйонів карбованців. Але, Середня Азія може дати країні всі 100 мільйонів бавовни.

Тепер, коли Турксиб хутко даватиме селянщині Середньої Азії дешевий сибірський хліб, йому не доведеться так багато сіяти зернових культур. Селя-

ни Середньої Азії сїтиме бавовну і це заощадить країні 100 мільйонів карбованців щороку.

Але, цим не вичерпується величезне значіння Турксибу. Прорізаючи рісні на природні багатства району Казакстану, залізниця спричиниться до швидкого економічного розвитку цього краю і утворить міцні економічні зв'язки з Західним Китаєм. Приміром, тільки цього часу тут засівалося тільки 1 відсоток (один!) земельної площі. Але від тепер, край прокинеться і нові десятки тисяч гектарів землі даватимуть мільйони пудів ріжних культур. Далі — багаті поклади кам'яного вугілля, заліза, міді, оліва, марганцю, золота ще й досі майже не використовуються через те, що немає потрібного сполучення з цим краєм. Інакше буде тепер. Близькі копальні країни стануть на службу соціалізму.

Сибірський ліс, який досі міг потрапляти до Середньої Азії, проходячи через довжезлий кружний шлях, швидко завойовує Середню-Азіатську річку. У Західній Китаї відуть вантажі виробів радянської промисловості — нафта, цемент, метали, тютюн, гас. З Китаєм швидко приставлятиметься шерсть, шкура, які раніше не було раїнь довозити. бо самий перевіз коштував більше, як крам. Протягом першого ж року роботи Турк-

сиб вивезе 8 мільйонів пудів лісу, 13 мільйонів пудів хліба, чверть мільйона пудів риби, 2 1/2 мільйони пудів продуктів тваринництва.

Турксиб — цей витвір робітничої класи, збудувать величез-

КАПІТАЛІСТИЧНИЙ СВІТ В ОБИЙМАХ ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ.

Зрадикалізовані величезним визиском трудящі маси атакують, передні твердині капіталу.

Міжнародний робітничий рух перейшов у нову смугу розвитку, смугу, що не обіцяє нічого доброго світовій буржуазії. Основна причина цього — та криза, у яку зайшло капіталістичне господарство. Яка серйозна це криза, яких розмірів і розмаху вона набула, видно ось із чого.

Безробіття ще ніколи не досягало таких нечуваних розмірів, як тепер. За далеко неповним підрахунком в Америці понад 6 мільйонів безробітних. У Німеччині з 3 до половини мільйонів. В Англії — близько два мільйони. У Польщі — по містах безробітних понад 300 тисяч і понад півтора мільйона в сільських районах, що працюють 2-3 дні на тиждень. У польських селах близько 3 мільйонів безробітних наймитів. У Японії за приблизним підрахунком понад мільйон безробітних. В маленькій Австрії вже 450 тисяч безробітних. Так само і в Італії, і в Чехо-Словаччині, і в інших країнах. Загалом по всьому світі є 20 мільйонів безробітних. А коли ще взяти до уваги їхні родини, то це становитиме принаймні близько 70 мільйонів людей, що терплять від безробіття.

Всесвітній господарська криза, масові банкрутства соток підприємств, які або зівсмі сплирили, або зменшили своє виробництво, і далі викликають на вулиці нові десятки тисяч безробітних.

Теперішня всесвітня криза капіталістичного господарства це не щось незвичайне і несподіване. Несподівана вона є тільки для меншовиків — цих підголосників і попіхачів буржуазії, які запевняли робітничу класу, що капіталізм, мовляв, вступає у таку добу, коли він розвиватиметься рівно, без ніяких розривів і криз. Несподівана ця криза була також і для правих зрадників, що їх виключили з Комінтерну і що докотилися до меншовицтва.

Для Комінтерну теперішня криза не є несподівана. Комінтерн до кризи передбачав. Для комуністів ясно, що вона являє собою тільки загострення тієї затяжної кризи, з якої капіталістичне господарство власне не вийшло за всі роки після світової війни. Теперішня небуває зростання світового безробіття являє собою тільки яскравий прояв того безробіття, що зробилося звичайним явищем в країнах капіталізму.

В Англії, наприклад, підраховано ціле покоління людей, що безробіття знають більше, ніж роботу. Там частенько можна побачити людину, що не може знайти роботи протягом 5-6 років. До того ж часто це добре навчені робітники. Тепер у країнах капіталізму дави безробітних поповнюють переважно кваліфікованими робітниками, що їх викликають з виробництва. В той же час в Радянському Союзі, на біржах праці зовсім нема безробітних з якою-небудь кваліфікацією. В цьому, між іншим відмінність безробіття в Радянському Союзі і в капіталістичних країнах. Тоді як в капіталістичних країнах криза, то в Радянському Союзі аж надто бракує кваліфікованої робітничої сили.

Але не тільки безробіття вдарило на робітничу класу буржуазних країн. Разом з

нею країну і дасть її мільйони нових будівників соціалістичного суспільства. Турксиб — це радянська гордість, нова підвалина у виконанні п'ятирічки за 4 роки!

В. В.

ЧЕРВОНІ ПЕРЕДВИБОРЧІ ІСКРИ.

Панови Гіпс і Вудсвора, обидва "робітничі" послі до доміняльного парламенту наробили багато крику про вісімгодинний день праці та аскурацію проти безробіття.

"Дей ар бігайн де тайм" — сказав один англійський робітник, — зараз потрібно шістьгодинного дня праці, а то й менше. Але, коли вони думають обдурити легководущих робітників таким "радикалізмом", то "an tu it".

Вед. консервативна партія також клопочеться "робітничими" справами. Вибори, вибори.

Мейори великих міст західної Канади знов скликають конференцію для полагодження безробіття.

Таких конференцій відбувається ще багато, нім скінчуться доміняльні вибори.

Один англійський шапови робітник, що належить до панських політичних партій, сказав, що коли б він мав віддати свій голос на кандидата з НПП, то віддав би його скорше на комуністичного кандидата.

Я не бачу різниці між консерватами, лібералами, а лейборитами — сказав він, — бо вони всі разом старануться дати та нік не можуть. Лейборити доказали це у Великій Британії. Комуністи хоч "ту фар адвенс", але вони виходять з чимось новим, що відрізняється від всіх інших старих політичних партій.

Так думає багато англійських робітників... Добре й те. З часом і вони підуть далі в цю думані.

Всі партії шадено пригтовляються до надходжчих доміняльних виборів. Консервати і ліберали реорганізують свої відділи по всіх округах, які ще від останних виборів перестали були існувати.

Урядовими в панських партіях бути дуже легко, вони не мають нічого до діла ані з демонстраціями безробітних, ані з ніякими іншими справами. Трохи похрюкють перед виборами і на тім кіндається їхнє урядовання аж до других виборів.

Комуністична партія пригтовляє до передвиборчих мітингів літературу, промовці, програму. Панські політичні партії пригтовляють пивно й горівку і тим думають "збити" своїх противників, як такі будуть в їхніх округах.

В деяких округах в часі виборів пивно відиграє більшу ролу у виборчій кампанії, як література та промова.

"Укр. Голос" ще до цього часу не сказав, котра з панських політичних партій в цих виборах буде найліпше ставитися до "української справи".

Друпака.

ЛЮДИНА - МАШИНА "ТЕЛЕВОКС".

Це апарат, до якого можна телефонувати, скажімо зі служби, і згукми спеціального свистка дати розпорядження. "Телевокс" може виконувати нескладні доручення, відчинити вікно, пустити вітрогон або пилосмок і т. д. за умовою, ясна річ, попереднього злучення з обслужняними речами. "Мозок" апарату складається з електроматнетних реле, що регулюють на телефонну струму і викидають ту чи ту функцію приладу, залежно від кількості і тембру свистків. Коли роботу, вже справлено, "телевокс" цим же телефоном умовними звуками дає знати про виконання.

Не забувайте про пресовий фонд "Укр. Роб. Вістей"!